

SAĞLIK KURUMLARI YÖNETİCİLİĞİ ADAYLARININ DUYGUSAL ZEKÂ VE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: AKSARAY ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ¹**AN EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE AND PROBLEM SOLVING SKILLS OF HEALTH MANAGEMENT CANDIDATES: THE CASE OF AKSARAY UNIVERSITY**

Yrd.Doç.Dr. Şefik ÖZDEMİR

Aksaray Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü,
sefikozydemir@aksaray.edu.tr, Aksaray/Türkiye

Enver KARAKIŞLA

Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme ABD, ,
enver_karakisla@hotmail.com, Aksaray/Türkiye

Mehmet Ali DURMUŞ

Doktora Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
mehmetalidurmus720@gmail.com, Aksaray/Türkiye**ÖZ**

Bu çalışmanın amacı sağlık yöneticiliği adaylarının duygusal zekâ ile problem çözme becerisi arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın amacı doğrultusunda Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Kurumları Yöneticiliği bölümünde öğrenim gören 165 öğrenciden anket yoluyla veri toplanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 20.0 programı ile analiz edilmiştir. Yapılan korelasyon analizinin sonucunda duygusal zekâ ile problem çözme becerisi arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca regresyon analizinin sonucunda duygusal zekânın problem çözme becerisini etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal Zekâ, Problem Çözme Becerisi, Sağlık Kurumları Yönetici Adayı

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the relationship between candidates for health care management emotional intelligence and problem solving skills. Data were gathered from 165 students who were educated in Aksaray University Faculty of Health Sciences department of health institutions in the direction of the research. The data obtained within the scope of the study were analyzed with the SPSS 20.0 program. As a result of the analysis of the correlation, emotional intelligence and problem solving skills were found to have a low level of positive correlation in the positive direction. It is also found that emotional intelligence affects the problem solving ability as a result of regression analysis.

Keywords: Emotional Intelligence, Problem Solving Skills, Health Institutions Management Trainee

1. GİRİŞ

Örgütlerin varlıklarını devam ettirebilmeleri hem içsel ve dışsal çok sayıdaki karmaşık problemleri çözebilmeye yeteneklerine (Hess & Bacigalupo, 2014) hem de yeni fikirler ve düşünceler üretmelerine bağlı olmaktadır (Khadem, Fallah, Rahmati, & Ajorlouei, 2015). Duygusal zekâ, organizasyon dışındaki ve içindeki karmaşık problemlerin ve problem çözme süreçlerinin tanımlanmasının yanı sıra çözümlerin ve organizasyonların kalitesini arttırmak için önemli bir kavram olarak görülmektedir (Hess & Bacigalupo, 2014). Bu kapsamda yöneticilerin sahip olacağı yüksek duygusal zekâ düzeyi yeni düşünceler ve fikirler anlamına gelebilir. Yöneticiler bu özellikleri ile örgütlerin hayatta kalmalarını hatta çok zor durumlarda ortaya koydukları yaratıcı ve yeni çözümlerle soluk almalarını sağlayabilirler (Khadem, Fallah, Rahmati, & Ajorlouei, 2015).

¹ Bu araştırma MESTEK 2016. 3. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sosyal ve Teknik Bilimler Kongresi'nde sunulan bildirinin düzenlenmiş halidir.

Sağlık hizmeti sunan kurumların başarısı aynı zamanda kurumun hizmet verdiği toplumun da daha nitelikli sağlık hizmeti almasını sağlayacak bir unsurdur. Sağlık kurumunun başarılı sonuçlar almasını sağlayacak en önemli etkenlerden bir tanesi kuruma yön veren yöneticilerdir. Karmaşık bir çevre ve personel grubuna sahip olan sağlık kurumlarını yönetmek çokça bilinen yönetici özelliklerinin yanı sıra özellikle etkin problem çözme becerisi gerektirmektedir. Yöneticiler, sadece hastane personeli ile değil doğrudan veya dolaylı olarak, hastalar, tedarikçiler, rakipler gibi birçok kesimi tüm aşamalarda sürece dâhil etmek durumundadır. Tüm bu süreçlerde yöneticilerden beklenti, oluşan problemleri hızlı ve doğru bir şekilde çözmeleri ve doğru sonuçlar üretmeleri olmaktadır. Bu bağlamda çalışmamızda sağlık yöneticilerinin duygusal zekâ düzeylerinin problem çözme becerisini etkileyebileceği düşünülmüştür. Çalışmadan elde edilen bulguların gelecekte sağlık kurumlarında yöneticilik yapacak olan yönetici adayları ile birlikte hâlihazırda sağlık kurumlarında yönetim kademelerinde görev yapan yöneticilere olumlu katkılar yapacağı beklenmektedir.

1.1. Duygusal Zekâ

Son zamanlarda duygusal zekâ kavramı birçok disiplin tarafından farklı boyutlarda ele alınmakta ve giderek dikkat çeken bir konu olmaktadır. Bunun altında yatan temel neden olarak, günümüz iş dünyası ve kariyer gelişiminde sadece entelektüel zekânın yüksekliğinin yeterli olmaması gösterilebilir. Günümüz iş dünyasında başarılı olabilmek için bireyin başkalarının duygularını anlama ve kendi duygularını ifade edebilme, duyguları anlayabilme ve yerinde kullanabilme ve empati yeteneği gibi kavramların çok önemli bir rolü olmaktadır (Ak Sütü, 2013).

Duygusal zekâ kavramı, psikolog ve yazar olan Daniel Goleman'ın en çok satılan kitaplar listesine de giren "duygusal zekâ" adlı kitabı ile popülerlik kazanmıştır (Staff, 2001). Bu kitapta Goleman duygusal zekâ kavramını, "azim, sebat, kendi kendini harekete geçirebilmeyi kapsayan, başkalarının ne hissettiğini anlayabilme ve dürtülere hâkim olabilmeyi sağlayan temel yaşam becerisi olarak tanımlamıştır" (Doğan ve Demiral, 2007). Duygusal zeka kavramını literatüre kazandıran Goleman, bireylerin iş hayatında başarılı olabilmeleri ve daha üst seviyelere yükselebilmeleri için duygusal zeka düzeylerinin yüksek olması gerektiğini savunmaktadır (Beltekin, 2015). Bu doğrultuda bireyler eğitim, özel yaşam veya iş hayatında hedeflediği sonuçlara ulaşmak adına, duygularını akıllıca kullanarak hedeflerine ulaşabiliyorsa "duygusal zeki" olarak nitelenebilir. Genel olarak duygusal zeki olarak nitelendirilen bireylerin, duygusal farkındalıkları güçlü, mutlu ve üretken, yaptıkları işe odaklanmada, fikir yürütebilmede, hem kendi duygularını algılama ve yönetmede hem de diğer insanları kontrol etmede daha başarılı oldukları düşünülmektedir (Yeşilyaprak, 2001).

Duygusal zekâ düzeyinin bir kısmı doğuştan gelirken geriye kalan kısım ise, aile ortamı, eğitim ve deneyimlerle gelişmektedir. Duygusal zekânın gelişiminde kalıtımın önemli olduğu gerçeğinin yanı sıra çevre, aile, ebeveynlerin davranışları, okul ortamı gibi etkenlerden elde edilen deneyimlerin bireyin mizacı üzerinde oldukça etkili olduğunu söyleyebiliriz. Duygusal zekâ açısından öz kontrol, çaba, sabır ve kendini motive edebilme oldukça önemlidir. Çocukluk yıllarından itibaren üniversite bitene kadar bireyler zamanlarının önemli bir kısmını okul hayatı içerisinde geçirmektedir. Bireyin bu süreçlerde ailesi, okuldaki arkadaşları, öğretmenleri ve süreçteki diğer insanlar ile kurduğu ilişkilerin kaliteli olması duygusal zekânın olumlu gelişmesine neden olmaktadır (Ağal, 2015).

1.2. Problem çözme becerisi

Problem çözmeyi, bireyin daha önceki bilgi ve becerilerinin, yaratıcılık ya da hayal gücü gibi unsurlarında dâhil olduğu etkili tepki seçenekleri üretme ve bu seçeneklerin arasından doğru seçimi yapmayı içeren karmaşık bir zihinsel faaliyet olarak tanımlayabiliriz (Garofalo & Lester, 1985)

Neredeyse tüm insanlar doğumdan itibaren her aşamada olumsuzluklarla karşılaşmakta ve bunlara çözüm üretmek için çaba harcamaktadır. İnsanoğlunun istenmeyen durumlarla ve problemlerle karşılaşmama ihtimali yoktur. Problemin olmadığı bir hayatın hayal olduğu gerçeğini dikkate aldığımızda karşılaşılan bu problemlerin nasıl çözüleceğini öğrenmek ve bu konuda deneyim kazanmak kaliteli bir yaşam için oldukça önemlidir. Bireylerin karşılaştıkları problemlerden negatif etkilenmesi verimliliklerinin düşmesine neden olabilir. Problem çözme kişilerin amaçları, inançları, değerleri ve tutumlarıyla ilgilidir. Kişinin problem çözmeye yönelmesi, cesareti, isteği, özgüven duygusuyla orantılıdır. Ayrıca bireylerin problem çözümlerini etkileyen, bireyin yetiştiği sosyo-kültürel çevre, aldığı eğitim, yetenek düzeyleri, yeterli düzeyde güdülenmeler gibi faktörler de büyük önem taşımaktadır (Şahin, 2015).

2. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Literatür incelendiğinde duygusal zekâ ile problem çözme arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaların daha çok eğitim bilimleri alanında yapıldığı görülmektedir. Öte yandan sağlık kurumları yöneticileri üzerinde yapılan

çalışmaların sınırlı olması konu üzerinde çalışma yapmaya yönelmiştir. Konu ile ilgili yapılan araştırmalardan bazıları duygusal zekâ ile problem çözme arasında anlamlı bir ilişki olmadığını saptamışlardır (Örneğin, Vural, 2010). Öte yandan bazı araştırmalarda iki kavram arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Örneğin Güler, 2006; İşmen, 2001; Karabulutlu, Yılmaz ve Yurttaş, 2011). Konu ile ilgili yapılan bazı araştırmalarda ise negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Örneğin Tetik ve Açıkgöz, 2013; Tunca, 2004; Nazlı, 2015).

Yukarıdaki yer alan araştırmalardan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

H₁: Sağlık kurumları yöneticiliği adaylarının duygusal zekâ düzeyleri ile problem çözme becerisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₂: Sağlık kurumları yöneticiliği adaylarının duygusal zekâ düzeyleri problem çözme becerisini etkiler.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı, Örneklemi ve Ölçüm Aracı

Bu araştırmanın amacı sağlık kurumları yöneticiliği adaylarının duygusal zekâ ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Kurumları Yöneticiliği bölümünde öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı kabul eden 130 öğrenciye anket uygulanmıştır. Geri dönen anketlerin eksiksiz ve tam olan 120 tanesi araştırma kapsamında değerlendirilmeye alınmıştır.

Araştırmanın verilerini toplamada daha önce yapılan çalışmalarla geçerliliğini kanıtlamış ölçekler kullanılmıştır. Öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerini ölçmek için Bar-on Duygusal zekâ ölçeği kullanılmıştır. Araştırmamızda Acar (2001) ve Avcı'nın (2013) güvenilirlik ve faktör yapısını analiz ettikleri 30 maddelik ölçek kullanılmıştır. Öğrencilerin problem çözme becerilerini ölçmek için ise Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen ve Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği Şahin ve ark (1993). tarafından yapılan problem çözme ölçeği kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 20.0 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmamızda ölçeklerin güvenilirlik analizleri yapılmış ve duygusal zekâ ölçeğinin Cronbach's alpha güvenilirlik katsayısı .708, problem çözme becerisi ölçeğinin Cronbach's alpha güvenilirlik katsayısı .853 olarak tespit edilmiştir.

4. BULGULAR

4.1. Demografik Bulgular

Örneklemi oluşturan sağlık kurumları yöneticiliği adaylarının demografik bilgilerine ilişkin frekans ve yüzdeleri Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1: Sağlık Yöneticiliği Adaylarının Demografik Bilgileri

Değişken	Kategori	Frekans	(%)
Cinsiyet	Erkek	38	31,7
	Kadın	82	68,3
Aile Tipi	Çekirdek aile	99	82,5
	Geniş aile	19	15,8
	Missing	2	1,7

Araştırmanın örneklemini 82 kadın (%68,3), 38 erkek (%31,7) olmak üzere toplamda 120 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları 17 ile 29 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 21,09 (Std.D.1,88) olarak belirlenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu çekirdek aile 99 (%82,5) yapısına sahipken, az bir kısmı 19 (%15,2) geniş aile yapısına sahiptir.

4.2. Korelasyon Analizinin Bulguları ve Hipotezlerin Testi

Araştırmanın temel değişkenleri olan duygusal zekâ ile problem çözme becerileri arasındaki doğrusal ilişkinin derecesinin belirlenmesinde Pearson ilişki katsayısı kullanılmıştır. Bu kapsamda yapılan korelasyon analizinin sonuçları Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 2: Duygusal Zekâ İle Problem Çözme Becerisi ve Problem Çözme Becerisi Alt Boyutlarına İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

		Problem Çözme
Duygusal Zeka	Pearson Correlation	,339**
	Sig.(2-tailed)	,000
	N	120

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 2’de araştırmaya katılan sağlık kurumları yöneticiliği adaylarının araştırmanın temel değişkenleri arasındaki ilişki matrisinde, duygusal zekâ ile problem çözme becerileri ($r=,339$; $p=,000$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, H1 hipotezi kabul edilmektedir.

4.3.Regresyon Analizinin Bulguları

Tablo 3: Duygusal Zekâ ve Problem Çözme Becerisi Alt Boyutlarına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız değişkenler	Bağımlı Değişken: Problem Çözme Becerisi			
	Std. β Katsayısı	t	p	VIF
(Sabit)		4,297	,000	
Duygusal Zekâ	,339	3,909	,000	1,000
	$R^2= 0,107$	$F=15,278$	$p=0,000$	Durbin- Watson=1,638

Tablo 3’de, araştırmaya katılan sağlık kurumları yöneticiliği adaylarının problem çözme becerisi ile ilgili değerlendirmelerinin %10,7’sinin açıklandığını göstermektedir. Model bir bütün olarak anlamlıdır. Otokorelasyon ve çoklu bağlantı sorununu test etmek üzere gerçekleştirilen Durbin Watson katsayısı ($DW=1,638$) ve Varyans Şişme değerleri ($VIF=1,000$) normal sınırlar içindedir. Regresyon analizi sonucunda, duygusal zekânın problem çözme becerisini pozitif yönde etkilediği ($\beta=,339$) görülmektedir ($p<,05$). Bu sonuca göre H2 hipotezi kabul edilmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sağlık kurumlarına başvuran binlerce hastanın yanı sıra birbirinden farklı onlarca profesyonel meslek grubu, tedarikçiler gibi farklı paydaşların bulunduğu bir ortamda, daha fazla ve karmaşık sorunların yaşanması doğal karşılanan bir durumdur. Sağlık kurumları yöneticileri meslek hayatlarında her geçen gün biraz daha karmaşık hale gelen birçok problem ile karşılaşmaktadırlar. Sağlık yöneticilerinin bu süreçlerde karşılaştıkları problemleri çözebilmek için sadece mesleki bilgi ve beceri düzeyleri yeterli olmayabilir. Bu kapsamda bireylerin problem çözme becerilerini arttıracak etkenlerden bir tanesinin duygusal zekâ düzeyleri olduğu literatürde çokça vurgu yapılan bir konu olmuştur. Araştırmamızda sağlık yöneticiliği adaylarının duygusal zekâ ile problem çözme becerilerini etkileyen değişkenler ile birlikte duygusal zekânın problem çözme becerisi arasındaki ilişki incelenmiştir.

Sağlık yöneticiliği adaylarının duygusal zeka düzeyleri ile problem çözme becerisi arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan korelasyon analizinde duygusal zeka ile problem çözme arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Elde edilen sonuç sağlık yöneticiliği adaylarının duygusal zekâ düzeyleri arttıkça problem çözme becerilerinde de artacağını göstermektedir. Araştırmanın bağımsız ve bağımlı değişkenleri arasında uygulanan regresyon analizi sonucuna göre, duygusal zekâ problem çözme becerisini pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir ($Beta=,339$). Bu sonuçlar literatürde bazı çalışmaların sonuçları ile paralellik göstermektedir (Örneğin, Karabulutlu, Yılmaz, & Yurttaş, 2011; İşmen, 2001; Yerli, 2009).

Çalışmamızdan elde edilen sonuçlar, şimdi ve gelecekte sağlık sektöründe yer alacak olan sağlık kurumları yöneticiliği adaylarının kendilerini yaratıcı düşünme, duygusal zekâ problem çözme gibi alanlarda yetiştirmeleri gerektiğini göstermektedir. Bu bağlamda sağlık sektörüne yönetici yetiştiren bölümlerin müfredatlarına yaratıcı düşünme, duygusal zekâ ve problem çözme gibi kavramların yer aldığı dersler veya etkinlikler eklenmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

Acar, F. T. (2001). Duygusal Zeka Yeteneklerinin Göreve Yönelik Ve İnsana Yönelik Davranışları İle İlişkisi: Banka Şube Müdürleri Üzerine Bir Araştırma. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.

Ağal, S. (2015). Kamu Ve Özel Hastanelerde Çalışan Doktorların Duygusal Zeka Ve Anksiyete Düzeyleri Açısından İncelenmesi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi.

- Ak Sütü, S. (2013). Sağlık Çalışanlarında Duygusal Zeka Ve Tükenmişlik İlişkisi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilimdalı Hastane Ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi.
- Avcı, S. B. (2013). Yöneticilerdeki Duygusal Zekâ Yeteneklerinin Kendi İş Tatminleri Üzerinde Etkisi . İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Yönetim Ve Organizasyon Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Beltekin, E. (2015). Türkiyede Gençlik Ve Spor İl Müdürlüklerinde Görev Yapan Yönetici Personelin Duygusal Zeka Ve Örgütsel Bağlılık Düzeylerinin İncelenmesi. T.C. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı. Kayseri.
- Doğan, S., & Demiral , Ö. (2007). Kurumların Başarısında Duygusal Zekanın Rolü Ve Önemi. Yönetim Ve Ekonomi.
- Garofalo, J., & Lester, F. (1985). Metacognition, Cognitive Monitoring, And Mathematical Performance. Journal For Research In Mathematics Education, 163-176.
- Güler, A. (2006). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Hess, J. D., & Bacigalupo, A. C. (2014). Enhancing Management Problem-Solving Processes Through The Application Of Emotional Intelligence Skills. Journal Of Management Policies And Practices, 01-17.
- İşmen, E. (2001). Duygusal Zeka Ve Problem Çözme. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi Yıl, 111-124.
- Karabulutlu, E. Y., Yılmaz, S., & Yurttas, A. (2011). Öğrencilerin Duygusal Zeka Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 75-79.
- Khadem, S. M., Fallah, M., Rahmati, D., & Ajorlouei, M. (2015). A Study On The Relation Between Different Dimensions Of Emotional Intelligence And Employees' Creativity. European Online Journal Of Natural And Social Sciences , 392-401.
- Nazlı, S. (2015). "Hemşirelerde Duygusal Zeka Ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Konya İli Örneği. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Konya.
- Staff, G. (2001). Emotional İntelligence: The "Missing Piece". Edotopiç: [Http://Www.Centennialsd.Org/Cms/Lib4/Pa01001061/Centricity/Domain/660/Articleemotiona.Pdf](http://www.centennialsd.org/cms/lib4/pa01001061/centricity/domain/660/articleemotiona.pdf)
Adresinden Alındı
- Şahin, P. (2015). Hemşirelerin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Demografik Özellikleri İle İlişkisi Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama Ve Araştırma Hastanesi Örneği. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Hastane Ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Tetik, S., & Açıkgöz, A. (2013). Duygusal Zeka Düzeyinin Problem Çözme Becerisi Üzerindeki Etkisi: Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. Electronic Journal Of Vocational Colleges Aralık 2013 Umyos Özel Sayı, 87-97.
- Tunca, M. M. (2004). Meslek Lisesi Öğretmenlerinin Duygusal Zekaları İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Araştırılması. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü . İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Vural, D. E. (2010). , Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Duygusal Zekaları İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkisi. E-Journal Of New World Sciences Academy, 972-980.
- Yerli, S. (2009). İlk Ve Orta Öğretim Okullarındaki Yöneticilerinin Duygusal Zekaları Ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilimdalı. İstanbul.
- Yeşilyaprak, B. (2001). Duygusal Zeka Ve Eğitim Açısından Doğurguları. Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 139-146.